

[Finansministeren.]

en forringelse af bytteforholdet som følge af prisstigningen på en række råvarer. Disse tre faktorer har tilsammen bevirket, at vi til trods for gunstige vilkår for eksporten har haft et betydeligt valutaunderskud i 1954 og kan vente det igen i år.

Ingen vil vel bestride, at en dårlig høst i et enkelt år kan motivere et træk på valuta-reserven. Det afgørende er imidlertid, at vi selv uden denne forringelse af høstresultatet ville have underskud på betalingsbalancen som følge af den stærke efterspørgsel på hjemmemarkedet og nu også forringelsen af bytteforholdet. I efteråret 1954 var vi nået til et punkt, hvor produktionskapaciteten var fuldt udnyttet, og hvor produktionen derfor kun kunne øges i et relativt langsomt tempo. Dette betød, at yderligere forøgelse af eksport, forbrug og investeringer i uforholdsmæssigt stort omfang måtte dækkes gennem større import eller mindre eksport. Samtidig var der ingen tegn til, at stigningen i efterspørgslen var aftagende; tværtimod tydede meget på, at opgangen i forbrug og investering gradvis bredte sig til stedse flere vareområder.

Det var allerede i 1954 — og er fortsat — regeringens opfattelse, at den rette løsning på disse vanskeligheder må søges i forholdsregler, der kan nedbringe efterspørgslen på hjemmemarkedet og derved frigøre arbejdskraft og produktion til eksport og mindske presset på importen. Med dette formål for øje blev der i 1954 foretaget en følelig kreditstramning, besparelser på statsbudgettet samt begrænsede afgifts- og takstforhøjelser. Som bekendt lykkedes det imidlertid ikke regeringen at få tilslutning til hele den forbrugsbegrænsning, vi havde stillet forslag om, og regeringen har flere gange givet udtryk for, at yderligere forholdsregler til forbedring af valutabalancen var ønskelige.

Den økonomiske udvikling siden septemberforliget har understreget nødvendigheden af yderligere efterspørgselsbegrænsende indgreb. Prisudviklingen på verdensmarkedet er som nævnt gået os imod, og der er en risiko for, at andre lande, som på tilsvarende måde har fået deres bytteforhold forringet, vil tage skridt til at beskytte deres betalingsbalance. I Norge og i Sverige og nu fornylig i England er der allerede gennemført en stramning af den økonomiske po-

litik. Hvis vi ikke selv griber ind i tide, kan den forøgelse af eksporten, som tilsigtes, derfor blive ulige vanskeligere at gennemføre.

Ved udformningen af forslagene har det været regeringen magtpåliggende at undgå en almindelig nedskæring af investeringerne udover, hvad der følger af de allerede sidste år gennemførte indgreb. Den stærke forøgelse af både de offentlige og private nyanlæg sidste år har været medvirkende til den betydelige stigning i den indenlandske efterspørgsel. Det var derfor rimeligt, at det blev på dette felt, at de første og mest omfattende forholdsregler blev sat ind. Foruden gennem kreditstramningen og renteforhøjelsen er igangsættelsen af nye investeringer blevet begrænset ved en reduktion af den offentlige bygge- og anlægsvirksomhed og af boligbyggeriet ved stramning af materialereguleringen og ved skærpelse af skattelovgivningens regler om adgang til at fradrage vedligeholdelsesudgifter for villaer og parcelhuse.

Det er regeringens hensigt at fastholde denne linie i investeringspolitikken i det kommende år. Samtidig vil der ved en fortsat tilbageholdende pengepolitik blive lagt en bremse på andre offentlige og private investeringer. Efter vor opfattelse er det dog ikke tilrådeligt at gå væsentligt længere i retning af en nedskæring af investeringerne. Det er af hensyn til udviklingen på længere sigt af største betydning, at der ikke lægges hindringer i vejen for den forøgelse af produktionen og den styrkelse af konkurrenceevnen, som erhvervenes investeringer danner grundlaget for.

Jeg tror imidlertid heller ikke, at en for stærk begrænsning af det offentlige investeringer er ønskelig. Både under krigen og i de første efterkrigsår blev disse nyanlæg holdt tilbage, og som følge heraf har en lang række krav efterhånden hobet sig op. Det drejer sig om udgifter, som vel kan udskydes nogle år, men som for hvert år, der går, trænger sig stærkere og stærkere på, og hertil kommer stadig nye krav affødt af den voksende befolkning og den almindelige tekniske og økonomiske udvikling.

Fra mange sider — også her i tinget — presses der til stadighed på for at få bevilninger til nye udgifter på dette område. Dette er forsåvidt ikke overraskende, som